

פרוטוקול מס' 18/כ

מישיבת ועדת הכנסת ביום שלישי,
י"ח בשבט תשי"ג (3.2.1953)
בשעה 8.30

נ ד כ ח ד: י. קליבנוב - סגן יו"ר הכנסת

חברי הוועדה:

- ד. בר-רב-האי - היו"ר
- י. אורי
- ב. אזניה
- י. הרדי
- מ. וילנר
- ק. כהנא
- ש. לולנץ
- ע. מיטון
- מ. בורוק
- א. רזיאל-נאור
- א. סטופ
- ח. רובין
- ד. צברי
- י. שפירא

מוזמנים:

- ח. ליאור - מזכיר יו"ר הכנסת
- מ. רוזטי - מזכיר הכנסת
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת.

ח ס ר ד:

- ע. איכילוב
- סיעת אל-דין אלזועבי
- ש. גרדי
- א. דויטש
- סאלח חסן ח'ניפס
- ה. ברגר
- א. כלפון
- י. ניצני
- ש. בבה
- י. רפאל

א. אישור שם הסעיה "סיעת השמאל": סדר-היום:

ב. מזנון הכנסת.

ג. ערעור על החלטת יו"ר הכנסת והסגנים בקשר להצעות לסדר-היום של חברי הכנסת מ. וילנר וח. רובין, בענין בילוש באמצעות מכשיר האזנה בחדרו של חבר הכנסת מ. יערי, ומינוי ועדת חקירה פרלמנטרית בענין זה.

א. מזנון הכנסת:

ס. רוזטי:

לפני שנועיים פניתי לוועדת הכנסת בשם הנשיאות וביקשתי ממנה לאשר את ההחלטה על שינוי צורת המזנון - ממסעדה ומטבח חם, למאכלים קרים בלבד. נוסף לכך הוחלט שיש למצוא פתרון כללי לבעיה זו: למצוא מישהו אחר, שירצה לקבל על עצמו את ניהול המזנון, ולפתוח מסעדה.

מכיוון שהוטל עלי לבדוק את הפסדי המזנון הקיים, פניתי למבקר המדינה וביקשתי ממנו להשאיל לי אדם שיבקר את חשבונות המזנון, ויחד עם זה גם יציע לי הצעות כיצד אפשר לנהל מוסד זה מבלי שהדבר יגרוור אחריו הפסדים. אצאא מבקר המדינה שלח שני אנשים, שהאחד מהם הוא מנהל המחלקה לחקירה כספית של מבקר המדינה, והוא מתמצא גם בענין זה. נתברר, שבעלי המזנון הנוכחיים, מר גיינגר, לא ניהל חשבונות, ועל פי האינפורמציה שקיבלו ממנו, בתשובה לשאלות, אין הם יכולים לקבוע דבר. אני שאלתי כמה שאלות בקשר למס הכנסה, אך אין זה שייך לוועדה זו. יש לזכור ששני אנשים אלה אינם עובדים מטעם מבקר המדינה, אלא הושאלו לצורך ענייניו.

אנשים אלה מציעים לנו, כדי לאפשר להם לבדוק את חשבונות המזנון, להמשיך במסעדה בארוחות חמות לחודש נוסף - עם כל ההוצאות שעלויות להיות כרוכות בהחלטה כזו, - ובנוסף החודש יוכלו לדעת אם אמנם יש הפסד גדול כזה. דבר זה יביא תועלת גם בקשר למיכרזים שייעשו להנהלת המזנון, כי נוכל להשתמש בנתונים שנקבל כיסוד למשא-ומתן עם כל מועמדים אחרים.

יושב-ראש הכנסת ביקש ממני להצבא לפניכם הצעה זו ולבקש אטכם לאשר אותה, אם הוועדה תמצא לנכון.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

השאלה היא, אם הכנסת מוכנה לשאת בהפסדים במשך חודש נוסף, כדי לברר את מצב הדברים.

י. אורי:

וועדת המסנה לסדרי הבית היתה בדעה כי אין לאשר הצעה זו, מכיוון שחודש זה לא ישקף את המציאות הקבועה במזנון.

י. הררי:

אפשר היה להיווכח בחוקש הראשון לקיומו של המזנון, כי משהו אינו כשורה שם. ראשית, קיימת שם איפה ואיפה. ישנם כאלה המקבלים את ארוחותיהם מעל השולחן ואילו אחרים מקבלים אותם מתחת לשולחן. ישנם כאלה, שבשבילם חסרים מצדכים, ואילו בשגהיל האחרים אין כל מחסור. אך יחד עם זאת, עלינו לזכור כי המזנון דרוש לעבודתם של חברי הכנסת, וביטול הארוחות החמות יפריע למהלך עבודת הכנסת, ובמיוחד לאותם חברי כנסת, אשר עסוקים בוועדות בשעות היום והערב, ואין באפשרותם לצאת מן הבנין למסעדות בחוץ.

דומני, שכל עוד לא נמצא כל סידור אחר - יש להמשיך במזנון הקיים, ואני תומך בהארכה של חודש נוסף.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

תהיה תועלת בהארכה זו, אם בסופו של דבר, ב-1 למרץ יהיה סידור סופי אחר. אך אין תועלת בהארכה, אם בסופו של דבר נעמוד בפני אותו מצב.

א. חטופ:

אינני מבין מדוע הובאה שאלה זו לכאן, בשעה שוועדת המסנה לסדרי הבית מטפלת בה. הכפילות בטיפול, היא היא בעובדינו, ולא רק בעניין זה אלא בעניינים רבים אחרים. ועדת המסנה היתה בדעה שהכנסת אינה צריכה לשאת, בשום פנים ואופן, בהוצאות של 1,500 ל"י לחודש להחזקת המזנון - וזהו ההפסד הכרוך בהחזקת מסעדה.

א. רוזנאל-נאור:
אני מציעה לאשר את ההארכה לחודש נוסף,
במגמה שלא-רק תערך בדיקת חשבונות, אלא
שבסוף החודש יימצא פתרון על-ידי מיכרז.

א. סטופ:
ועדת המשנה לסדרי הבית לא תוכל לעבוד,
אם לא יתחשבו בהחלטותיה, ויעוררו את
השאלה מחדש בוועדת הכנסת.

י. הררי:
ועדת המשנה לסדרי הבית היא ועדת משנה של
ועדת הכנסת, ובתור שכזו עליה להישמע להחלטות
ועדת הכנסת, שהיא הסוברייניט.

ח. רובין:
חבר הכנסת סטופ צודק בטענתו, כי אין זו
צורה פרלמנטרית של דיונים.

א. צידון:
על חברי הוועדה לזכור, שחשוב מאד שתהיינה
בידינו הוכחות ברורות על הפדיון של המזנון,
כדי שנוכל להשתמש בהן בשעת משא-ומתן עם גורמים אחרים. אחרת, ייווצר
מצב שאנשים יהיו מוכנים לקבל על עצמם את ניהול המזנון, ואחר-כך יתברר
כי הם נושאים בהפסדים, ושוב תתעורר כל הכעיה.

ה ר ח ל ט

להטיל על ועדת המשנה לסדרי הבית
יחד עם היושב-ראש והסגנים לטפל
בענין המזנון.

ב) ערעור על החלטת יושב-ראש הכנסת והסגנים בקשר להצעות לסדר-היום של
חברי הכנסת מ. וילנר וח. רובין, בענין בילוש באמצעות מכשיר האזנה
בחדרו של חבר הכנסת מ. יערי, ומינוי ועדת חקירה פרלמנטרית בענין זה.

מ. רוזטי:
חברי הכנסת מ. וילנר וח. רובין ביקשו להעמיד
לסדר-היום הצעות בקשר לבילוש באמצעות
מכשיר האזנה בחדרו של חבר הכנסת מ. יערי, ומינוי ועדת חקירה פרלמנטרית.

הנשיאות דנה בענין זה והחליטה שאין מקום
להעמיד הצעה זו לסדר-היום. היא לא דנה בשאלת הדחיפות, היא שללה בכלל
אות העמדת השאלה, כי לדעתה אין לנושא זה מקום לדיון בכנסת.

ח. רובין:
אני מבקש לשמוע את הסעיף המתאים בתקנון,
אשר לפיו קבעו יושב-הראש והסגנים שאין לדון
בהצעות אלו.

מ. וילנר:
החלטת היושב-ראש והסגנים הנה בלתי-חוקית
ובוגדת את המסורת הטובה של הכנסת. היא
תקדים שלי ענין ג' למי, למל, אשר לא היה לו כל קשר ישיר לפגיעה בחברי
הכנסת, והכנסת הראשונה החליטה להקים ועדת חקירה פרלמנטרית לחקירת
הענין, מכיוון שהכנסת מצאה שיש כאן ענין צבדדי כללי, ולא הסתפקה
בהסברים שקיבלה מהמטרה, דבר אשר מצא את ביטויו אחר-כך גם במסקנות
ועדת החקירה הפרלמנטרית.

3.2.1953

ערעור חברי הכנסת

ט. וילנר וח. רובין בקשר להצעה לטה"י בענין מכשיר האזנה בחדרו של מ. יערי

ט. וילנר: עם בענין ג'למי בהגו כך - לא כל שכן במקרה זה, כי החשיבות הציבורית והפרלמנטרית אינה נקבעת דווקא על ידי הסבל הפיזי אשר סבלו אנשי ג'למי.

כאן נתגלה דבר טהריד: קיים במדינה בילוש בצורה חופשית בחיים הרשמיים של המדינה, בילוש על חופש הפרט ובניגוד לחוק חסינות חברי הכנסת. אך לא רק זה היה. לא רק עצם העובדה שנתגלה מכשיר האזנה, אלא מתברר שלאנשים אלה, אשר הכניסו את מכשיר ההאזנה היו תעודות זיהוי מזויפות, שהכתובות בהן אינן מתאימות לכתובתם האמיתית של הפורצים. (היו"ר ד. בר-רב-האי: מניין לך ידיעות אלו?) קראתי אותם אתמול בעתונות. הכתובות הושפטו בעתונות וכל אחד יכול לפנות לכתובת זו ולא ימצא שם איש מן השניים. יוצא ששני אנשים אלה, אשר אחד מהם הודיע שהוא בשלח על-ידי מפא"י, נשאו עמהם תעודות זיהוי מזויפות. זאת אומרת, שיש מישהו, מוסד לא-רשמי של המדינה, או מפלגה, שיש ברשותו האי תעודות זיהוי מזויפות כדי לחלק למטרות בילוש מסוג זה. (היו"ר ד. בר-רב-האי: אצלנו נקבעות העובדות על-ידי בית המפ"ט: לעת עתה לא הוכח דבר).

שנית, קרא דבר מוזר; האנשים הובאו לביתו של השופט כמסתורין, ושוחררו בערבות - דבר שאינו נהוג אפילו במקרים פחות חמורים. בכלל, כל הענין עטוף מסתורין והמסטרה מתחמקת וטוענת, כי לא רצתה לעשות פרסומת בעוד כל מיני דברים שאינם מתקבלים על הדעת.

דבר שלישי הוא, כי מתברר שישנה מחלקה מיוחדת, עם תקציב מיוחד, במשטרה, שתפקידה הוא בילוש, וקצין עומד בראשה. גם ידיעה זו אמר שופט מן העתונות, כפי שנתפרסמה אתמול. אך גם אילו לא היה הכל אמת בידיעות אלו, והן נכונות רק באחוז אחד - הדברים מחייבים חקירה מיוחדת, כי אין ענין זה נוגע רק לחבר הכנסת יערי. גם מפלגתו של חבר הכנסת יערי אינה מעמידה הצעה זו כענין פרטי שלו, או ענין סיעתי של מפ"ם בכנסת. מכיוון שכך, אם קיים מוסד בילוש גדול - ואינני יודע מי אישר לו את תקציבו - הוא יוכל לבלוש לא רק אצל חברי כנסת מצד האופוזיציה, אלא גם אצל חברי הקואליציה, אצל אותם החברים מן הציונים הכלליים, הפועל המזרחי וכו' (ואפילו אצל הפרוגרסיבים), וייתכן אפילו שאצל חברי כנסת מפא"י, החשודים באהדה למפ"ם.

אין זו שאלה פשוטה כל עיקר. ובמיוחד, כאשר יש יסוד להניח שגם המשטרה היא צד בענין זה. גם עתונה של מפא"י, "הדור" כתב אתמול, שאילו עשתה זאת מפלגתם, היה הרבר נעשה ביתר יעילות. זהו עתון של מפלגה הקיימת באופן חוקי.

אנו רואים שיש כאן יד מכוונת, ועצם העובדה שאנשים אלה חדרו למקום שחדרו עם מפתחות מתאימים לכל הדלתות ומבלי להדליק את האור - והם ידעו בדיוק לאן הם הולכים - מצדיקה את דברי ולנסוף, אף נאלצו להודות. עובדות אלו מוכיחות שמכשירים כאלה מתוצרת ארצות-הברית נמצאים בשימוש רב יותר, ושהמדינה הופכת למדינת משטרה, למדינה בולשת אשר כל זכות הפרט בה אינה אלא פרזה ריקה מכל תוכן, הסותרת את מגילת היסוד של מדינת-ישראל שהיה לי הכבוד לחתום עליה. (י. שפירא: שם כתוב על ציונות - ועליך להזהר).

עובדות אלו של בילוש וריגול מהוות ללא כל ספק תקדים רציני. עובדות אלו של ריגול ובילוש בצורות כאלו, מוכיחות גם שהממשלה הזאת - ועל כל פנים אותם החוגים העוסקים בזה - מטוגלים לריגול ובילוש טוטאלי. הודאת העצורים על מקור הדבר מוכיחה, שכאשר ישנן הוכחות ואי-אפשר לרחוץ בנקיון-כפייש מהן - האנשים מודים, גם מבלי שיזריקו להם זריקות. אני מניח ששומרי מפ"ם לא הזריקו להם זריקות.

לא ייתכן...

ועדת הכנסת

3.2.1953

ערעור חברי הכנסת

מ. וילנר וח. רובין בקשר להצעה לסה"י

בענין מכשיר האזנה בחדרו של מ. יערי

מ. וילנר: לא ייתכן, שאותם חוגים, חוגי מפא"י וחוגי הממשלה, שבהם תולים את האשמה, שהם הם יהיו גם החוקרים. אי אפשר לומר שהמשרה בלתי תלויה בממשלה ובמפא"י.

אני מתנגד באופן פורמאלי להחלטת יושב-הראש והסגנים, מפני שהיא אינה מתבטטת על תקדים - בענין ג' למי מוכיח, (הי"ר ד. בר-רב-האי: שם היתה ועדת חקירה על פעולת המשרה). ועדה זו אינה צריכה לחקור את פעולת שני האנשים האלה, אלא את שולחיהם היושבים גם בכנסת.

אני מציע שזה יוכר כדבר דחוף על ידי ועדת הכנסת. אם ועדת הכנסת לא תכיר בהצעה זו כדחופה, לא ייתכן להחליט כי אין להעמיד הצעה זו בכלל - החלטה זו, פירושה שרירות.

ח. רובין: אני חושב שהיושב-ראש והסגנים היו מיטיבים לעשות אילו היו מקבלים את החלטתם המשובה, לפחות, לאחר ששמעו את מגישי ההצעה. אני חושב שהם מרגישים את עצמם יותר מדי חזקים ועל כן החליטו מבלי לשמוע תחילה את מגישי ההצעה.

גיקשתי לקרוא בפנינו את אותו סעיף בתקנון, אשר עליו מסתמכת הנשיאות. מכיוון שעד עתה לא נעשה הדבר, אני מסיק מכך שהיושב-ראש והסגנים יודעים, בדיוק כמוני, שאין בתקנון סעיף שאפשר יהיה להסתמך עליו. אם יש להם נימוק - אבקש למסור לי אותו, כדי שאוכל להתגונן נגד אותם הנימוקים.

י. שפירא: אני חושב שחבר הכנסת רובין צודק בדבריו. אומרים לו שנתקבלה החלטה והוא מבקש לערער עליה, אלא שהוא צודק כאשר הוא מבקש לדעת את הנימוקים שהביאו להחלטה זו. אני מבקש להיענות לבקשתו של חבר הכנסת רובין.

הי"ר ד. בר-רב-האי: אין זה מקרה ראשון שאנו דנים בערעור מסוג זה - ותמיד נהגנו לפי הסדר הזה.

י. קליינבוך - סגן יו"ר הכנסת:

ברצוני לענות על שאלתו הראשונה של חבר הכנסת רובין - מה הוא הסעיף בתקנון עליו התמכרנו? אני מרשה לעצמי להסתמך על המדובר בסעיף 38 "הצעות חברי הכנסת". בסעיף משנה א' ובסעיף משנה ב' נאמר "הצעות לסדר היום של הישיבה הדו-שבועית יוגשו על-ידי חברי הכנסת בכתב ליושב-ראש הכנסת ויאושרו על-ידו". פירושו של דבר, כי לא די להגיש הצעות - אלא על יושב-ראש הכנסת לאשר הצעות אלו.

ועוד הוכחה לפירוש זה: בסעיף הבא נאמר, כי היושב-ראש והסגנים יקבעו את סדר היום לישיבה הדו-שבועית בהתחשב עם הסדר בו אצאא הוגשו ההצעות אשר אושרו על ידם. זאת אומרת, שלא כל ההצעות, אלא אך ורק אותן ההצעות שאושרו על ידם. המלה "מאושרות" חוזרת גם בסעיף הבא. ברור לכן, שהיושב-ראש והסגנים רשאים גם לא לאשר הצעה לסדר-היום.

3.2.1953

ערעור חברי הכנסת

מ. וילנר וח. רובין בקשר להצעה לסה"י
בענין מכשיר האזנה בחדרו של מ. יערי

י. קליינרוב:

אינני בא לטעון שמעייף זה מלא, כפי שהיה צריך. אין כל ספק בדבר שרצוי היה שהתקנון יקבע באמת סתי היושב-ראש והסגנים ושאינם לפסול הצעה, ומתי אינם ושאינם לעשות זאת, כדי שלא יצטרכו תמיד להשתמש בשכל הישר שלהם. אך אני מניח, שבשעה שוועדת התקנון, או וועדת הכנסת, דנה בסעיף זה, היה אולי מוקדם מדי לבסח אותו בצורה מקיפה ומלאה, וקיוו, שלאחר נסיון ותקדימים יוכלו לתקנו כראוי.

אמסור כאן מדוע אני התנגדתי להעמדת הסעיף הזה על סדר-היום, ואני מניח שאלה היו הטעמים של יושב-ראש הכנסת ושני הסגנים האחרים.

מה זו הצעה לסדר-היום? אי אפשר לומר שכל חבר כנסת רשאי להעמיד לסדר-היום כל ענין העולה על רוחו. הכנסת אינה מוסד לבידור עניינים שאינם ברורים לכל חבר כנסת. אתן דוגמה גסה: אם למשל אקרא ספר, לפני לכת לי, ובו נכתב על שני אנשי מדע שאינם יכולים להגיע לכלל דעה אחידה בנוגע לאיזה מחקר מדעי, ואני לא אוכל לישון כל הלילה, כי הענין אינו ברור לי - אינני יכול לבוא ולעמיד שאלה זו לסדר-היום של הכנסת.

ברור שמותר להעמיד לסדר-היום רק שאלות הנוגעות לכיוון פעולת השלטון, ולא על תופעה מסויימת בלבד. על תופעה כזו אפשר תמיד להגיש שאילתה. חבר הכנסת וילנר הביא כדוגמה את ענין ג' למי - זו אינה דוגמה. שם מונתה ועדת חקירה על פעולה מסויימת של המשטרה, שהיה בה משום ביטוי להשקפת הממשלה על האמצעים שיש לנקוט בהם.

מה יש במקרה זה? רק פרטים מתוך העתונות, ולא ידוע לנו אמנם אם הפרטים הם נכונים. איזה קשר יש לזה עם פעולת השלטון? אילו טען חבר הכנסת וילנר שהמכשיר הוכנס על-ידי המשטרה - היה מקום לדון בהצעתו. אין לדבר זה כל קשר לכנסת. חבר הכנסת יערי, הוא חבר נכבד ורמיק בכנסת ובחיי הציבור, אך בענין זה אין כל הגדל בינו וכין כל אדם פרטי אחר.

אנו חשבונו שאין כל מקום לקיים דיון בנושא זה בכנסת כל עוד לא הובאו הוכחות מספיקות שאמנם קרה כדבר הזה, וששמיים בכך גורמים ציבוריים הפועלים לפי כיוון פיוחד של השלטון.

כאשר חבר כנסת מבקש להציג שאלה לסדר היום - עליו גם לומר מה הן המסקנות שלו. (היו"ר ד. בר-רב-האי: חבר הכנסת רובין כלל בהצעתו מינוי ועדת חקירה פרלמנטרית). יש לציין מהי מטרת הדיון ולא להגיש הצעה בעלמא.

אלה הם הצימוקים שביכולתי להביא בפניכם. מכן, אם ועדת הכנסת תחליט אחרת - נקבל את החלטתה.

ח. רובין:

ההסתמכות על התקנון מחוסרת יסוד. כתוב שהנשיאות "תאשר" - כלומר, היא חייבת לאשר. אני מדבר ברוח הפירוש המשפטי המקובל. אחרת צריך היה לכתוב שהיא רשאי לאשר. נוסח זה של "אישור" בא, כדי למנוע הסדר עם המזכיר, מבלי שהדבר יובא לידיעת היושב-ראש והסגנים. לפי התקנון אפשר לערער בפני ועדת הכנסת כאשר היושב-ראש והסגנים אינם מכירים בדחיפות ההצעה. לא נאמר דבר על אפשרות של ערעור על שלילת האפשרות להעמיד הצעה לסדר-היום. פירושו של דבר, כי אין כל מקום לשלול הצעה כזו. הסיבות שבגללן אפשר לפסול הצעה לסדר-היום, הן תוכן מעליב, וקביעת עובדות. ולא פעם קרה, שהיושב-ראש ביקש מאת המציעים לשנות את נוסח הצעתם.

סדור חברי הכנסת

מ. וילנר וח. רובין בקשר להצעה לסמי י בענין מכשיר האזנה בחדרו של מ. יערי

ח. רובין:

אם מקבלים פירוש זה - אנו טוענים את כל מבנה החיים שלנו. הארגומנט של סגן-יושב-ראש הכנסת, י. קליבנוב, סוכיחה, כי עמדתו אינה מוצדקת. הוא טען שאין הם יודעים מה נציע - פרושו של דבר: שעלינו למסור את נאומינו מראש, כדי שהם יעברו צנזורה. הוא גם אמר, שאין כל הוכחות ברורות. מניין לו מה יש בדעתנו לומר במליאת הכנסת. זוהי הפתענו, ואין אנו חייבים למסור אותה כאן בוועדה.

סגן יושב-ראש הכנסת טען, כי הצעה זו אינה קשורה בממשלה. במידה שידוע לי, אין אצלנו כלל, כי הצעות לסדר-היום צריכות להיות קשורות לממשלה. אם אין להעמיד הצעה לדיון - על זאת מחליט הבית, אך יש לאפשר לחברי הכנסת להגיש הצעה לסדר-היום, כדי שהבית יוכל להחליט אם יש לדון בה ואם לאו.

נוסף לכך, כאן יש מקרה חמור של פגיעה בחסינותו של חבר הכנסת. כזכור, במקרה שהותקפה חברת הכנסת ח. לסדן, הגיב על-כך יושב-ראש הכנסת מעל במת הכנסת. הוא יכול היה לנהוג כך גם עתה. אך אין יושב-ראש הכנסת והסגנים יכולים להחליט אם ההצעה ראויה לדיון או לא.

נעשה כאן נסיון לטשטש את שחרור האנשים, ואי-אפשר למנוע ממני את ההרגשה, שגם היושב-ראש והסגנים משתפים עצמם במעשה טשטוש זה. זוהי ההרגשה הפוליטית הנוצרת מענין זה.

י. שפירא:

כאשר מנסחים את התקנון הכל ברור - אך כאשר באים לנהוג לפיו ולהשתמש בו - אין הדברים קלים כל-כך. חבר הכנסת רובין צדק במידה מסוימת באמרו, כי כאשר נאמר "ויאשרו" - פירושו של דבר, כי יש לאשר את ההצעות. אם מקבלים מלה זו באופן אימפרטיבי - עלינו לקרוא גם את המלה "ויוגשו" באותה צורה.

ברור, שפירושו של סגן-יושב-ראש הכנסת אינו נקי מכל ספק. אך ברור, שיש צורך במסגרת מסוימת, וחבר כנסת לא יוכל לקציע הצעה סתמית, שאין לה כל קשר לכנסת, כפי שנהוג לכתוב ל"טייטס" באנגליה, מדוע מפיעות החסידות דוקא בעונה מסוימת של השנה, ולא בעונה אחרת.

חבר הכנסת רובין טען כאן בענין חסינות חברי הכנסת, והוא חרג קצת מן המסגרת של החסינות. בילוש אינו דבר אסור במדינתנו, והוא קיים - הבילוש הפרטי - בכל המדינות המודרניות בעולם. בעיירות הקטנות אין צורך בו, מכיון שכל אדם יודע את הנעשה בקדרת שכנו, אך בערים הגדולות "בלש פרטי" זה דבר מקובל מאד, ואין זה דבר עבירה. אמנם, לא נאה להקשיב ולהאזין לשיחת הזולת, אך אין בזה כל חטא. אילו נכנס לביתו של חבר כנסת גנב, או אדם אחר והקשיב לדברי חבר הכנסת, אין בכך דבר. אך אילו נעשה הדבר על-ידי שוטר, מטעם המשטרה - בזה יש פגיעה בחסינותו של חבר הכנסת.

לדעתי, אין מקום להעמיד הצעה זו לסדר-היום. כבר לפני שבועיים קבלנו החלטה דומה בקשר להצעה אחרת לסדר-היום, לא ייתכן שחבר הכנסת יעמיד לסדר-היום כל דבר העולה על רוחו. (ח. רובין: הבית יצביע בגד ההצעה, וחבר הכנסת הנדון יכול רק לבזות עצמו ותו לא.) אין הדבר כך. הכנסת אינה חייבת לשמש במה לכינויו של חבר הכנסת, כי על-ידי כך היא מבזה את עצמה. יושב-ראש הכנסת והסגנים צודקים כאשר הם טוענים שיש לטצוא בהצעה לסדר-היום משהו רלבנטי לכנסת, וכי אחרת אין להעמידה לסדר-היום.

א. רוזיאל-נאור:

אבי יוצאת מתוך ההנחה כי אין ועדות הכנסת באות ממקום הכנסת עצמה, וכי היושב-ראש והסגנים מהווים גם כן ועדה עליונה של הכנסת, לעניני נוהל ונהג. אך ועדה זו אינה יכולה לבוא במקום הכנסת עצמה.

בדרך כלל ...

טענער חברי הכנסת

ס. וילנר וז. רובין בקשר להצעה לטהר

בענין מכשיר האזנה בחדרו של ס. יערי

א. רוזיאל-נאור:

בדרך כלל מוגשות הצעות לסדר-היום על-ידי

חברי האופוזיציה. אעם בשבועיים זוהי

זכותם של חברי הכנסת להגיש הצעות לסדר-היום והכנסת מחליטה אם יש מקום לדון בהן ואם לאו.

יו"ר הכנסת אמר בהזדמנות קודמת, כי

נוסף למעלותיהם של חברי הכנסת יש להם גם שכל ישר, והם יכולים תמיד

להחליט אם יש מקום לדון בהצעה. כידוע, קבענו, כי כל ההגבלות החלות

על שאילתות צריכות לחול גם על הצעות לסדר-היום: הן אינן צריכות להכיל

עובדות, שאלות היפותטיות וביטויים מעליביים.

סגן יו"ר הכנסת טען, כי אין לקבל

את ההצעה, מכיון שלא ידוע מה יציעו המציעים. פירושו של דבר, שיש

להגיש את נאומי המציע לפני כן לצנזורה. דבר זה לא ייתכן. יתר-על-כן

בנשיאות יושבים רק חברי הקואליציה, ואינני חושבת שהם צריכים להיות

הקובעים בענין זה.

יש לדון על העניינים לגופם, בלי כל

קשר עם הטיעות שהגישו את ההצעות ואם האנשים אשר הגישו אותן. דברים

אלה אינם צריכים להפריע ולהשפיע ויש לדון לגופו של ענין. אני חושבת

שהנשיאות צריכה לקחת בחשדה את החלטתה.

ב. אזניה:

לפי דעתי עומדים לדיון שני עניינים:

ראשית, הפרוצדורה, ובה נצטרך להסיק

מסקנות לגבי אי-הבהירות. לדעתי, אין כאן אי-בהירות במהות הדבר. יש

כאן אי-בהירות בנוגע לניסוח של המלה "ויאשרו" בעתיד. אך לגופו של

דבר אינה יכולה להיות כאן אי-בהירות, מפני שלא יעלה על הדעת שהיושב-

ראש והסגנים לא יוכלו למנוע העלאת דברים אמסורדיים מתוך הנחה יתבייש

לו המציע, כפי שאמר כאן חבר הכנסת רובין. אין כל ספק בדבר, שהיושב

ראש והסגנים מוכרחים למנוע דיון בדברים שאין להם כל שייכות לכנסת.

שנית, יש כאן ענין של התחשבה וענין

של הכחשה. יש כאן אינסיבואציה שהבחורים האלה לא היו אנשים פרטיים.

עלי לומר: אין זה מתפקידה של הכנסת לעזור למישהו להחדיר לציבור

דבר אשר אין אפשרות להחדיר אותו בדרכים משפטיות ומשטריות. כלומר:

האם זה תפקידה של הכנסת לעזור לחבר הכנסת וילנר או לחבר הכנסת רובין

או למישהו אחר, להחדיר חשד בדבר, שאין זה ענינה של הכנסת לדון בו -

אם זה נכון או בלתי-נכון, על-מנת שהענין ישאר תלוי ועומד. כי, מה

שלא תעשה הכנסת, בינתיים ישאר באויר חשד, אשר בדרך אחרת, אין אותם

החברים יכולים לתלות אותו באויר. אם הם יכולים לעשות זאת בדרך אחרת,

ולא על-ידי הכנסת, אברגא. לפני שאנו מביאים משהו לכנסת, עלינו לדעת

אם אמנם יש כאן מקום לספק ציבורי של ממש.

אני מסכם ואומר: ראשית, היושב-ראש

והסגנים היו רשאים לדון בענין זה.

שנית, השיקול השלילי היה שיקול נכון,

כי הפגיעה אשר נפגע בה חבר הכנסת יערי, אין בה, לפי התרשמות הציבור,

איזה שהוא דבר המוביל לביסוס החשדה פוממית של הרשות המבצעת. ואם אין

זו הרשות המבצעת - אין לנו מה לדון כאן.

א. סטופ:

ישנם כמה דברים, שאנו יכולים להתאחד

מבינם.

ראשית, המלה "לאשר". ברור שהנשיאות

צריכה לאשר, ועל-כך אין חילוקי-דעות. כי לא ייתכן שלא תהיה כל מסגרת.

יש כלל ...

3.2.1953

ערעור חברי הכנסת

מ. וילנר וח. רובין בקשר להצעה לטה"י בענין מכשיר האזנה בחדרו של מ. יערי.

א. הטופ: יש כלל שני, שאם מישור פורץ לביתו וגונב את שעוני, אין בכך פגיעה

בחסינותי.

והכלל השלישי הוא, שכאשר חבר כנסת מבקש להעמיד הצעה לסדר-היום על איזו שאלה שלא תהיה - זוהי זכותו לעשות כן, ואין היושב-ראש והסגנים רשאים לשלול זכות זו ממנו. הם יכולים לשלול את החליפות ~~על-הצעה~~, אך לא את ההצעה גופה.

ש. לונדון: חבר הכנסת רשאי להציע כל הצעה שהיא, אם הוא מוצא לנחוץ להציעה. הצעה זו יכולה להיות אבסורדית בעיני 119 חברי כנסת, ובעיני המציע, היא יכולה להיות זיונית. אך אם הוא מוצא שעליו להעמיד את ההצעה - הוא רשאי לעשות זאת, על-כן הוא חבר כנסת, ולשם כך הוא נבחר על-ידי בוחריו.

לכן, להלכה, על ועדת הכנסת להחליט כי חבר הכנסת רשאי להציע כל הצעה שהיא. אך במקרה הקונקרטי, אני חושב שיש כאן ענין של סוביודיצה, כי הענין הזה נמצא כעת בפני משפט. ואני זוכר, כי פעם הצעתי הצעה לסדר-היום ונמסר לי, כי אין להעמידה כי יש בה ענין של סוביודיצה. ואני חושב שזה גם הדין במקרה זה.

הינ"ר ד. בר-רב-האי: הליקוי בתקנון הוא, כי לא נקבע מוסד לערעור על החלטת היושב-ראש

והסגנים, לשלול אפשרות של העמדת הצעה לסדר-היום. אך היה לנו כבר תקדים, בכנסת הראשונה, כאשר יושב-ראש הכנסת הביא בפנינו ערעור על החלטתו, והוא ביקש מאתנו לקבוע דעה. מכיון שכך, והיה תקדים, גם הפעם הובאו הערעורים אלינו. מובן, כי דעתי היא שיש להשתמש בזכותם זו של היושב-ראש והסגנים לפסול הצעה, בליברליות גדולה. אך זכות זו קיימת ואי-אפשר להפוך את במת הכנסת לבמה שכל חבר כנסת יאמר מעליה את כל העולה על רוחו.

אין ענין ג' למי דומה לענין זה. שם מונחה ועדת חקירה על פעולת המשטרה, וכאן אין כל ענין של פעולת המשטרה. אני מציע לא לנגוע עתה בשאלת התקנון. כאשר נבוא לדון בפרק זה, נטפל בשאלה זו. כרגע עומדת בפנינו הבעיה אם לאשר או לא לאשר את החלטת היושב-ראש והסגנים.

ה ד ח ל ט

לאשר את החלטת היושב-ראש והסגנים שאין מקום להעמיד לסדר-היום את הצעתם של חברי הכנסת מ. וילנר וח. רובין בקשר למכשיר האזנה בחדרו של מ. יערי ומינוי ועדת חקירה פרלמנטרית בקשר לכך.

ג. בקשה לאשר את השם "סיעת-השמאל":

הינ"ר ד. בר-רב-האי: קבלתי את המכתב הבא מאת חברי הכנסת סנה, בסטוני וברמן:

אנו, חברי הכנסת החתומים מטה, מודיעים בזה לוועדת הכנסת, כי החל מהיום אין אנו נמנים עוד על סיעת מפ"ם, ומהווים סיעה נפרדת בשם: "סיעת השמאל".

ח. רובין ...

ח. רובין: לדעתי, חברי כנסת, אשר נבחרו ברשימה מסוימת, מאבדים את זכותם הפוליטית לנציגות בכנסת, כאשר הם פורשים מן הרשימה בה נבחרו.

שנית, יש לדון מחדש בשאלת החברות בוועדות, לאחר פרישתם של חברים אלה מפ"מ. (היו"ר ד. בר-רב-האי: רשמתי דבר זה לפני).
אשר לאישור השם - איני מתעורר בדבר, מכיון שאני חושב, שחברים שנבחרו ברשימת מפ"מ, ופרשו ממפלגה זו, אינם יכולים להמשיך להיות חברי כנסת.

מ. נירוס: היה כבר תקדים לענין זה בכנסת הראשונה, כאשר חבר הכנסת פרטינגר פרש מסק"י ועבר למפ"מ.

י. שפירא: כפולמנט שלנו, כמו בכל הפלמנטים, ישנו ז'רגון, ומדברים על "אימין" ועל "שטאל". שם זה, אשר מבקשים מאתנו לאשר, עלול להטעות, גם בארץ ובמיוחד בחוץ-לארץ, כאשר יוצר רושם שהחלק השטאלי של הבית - ולאן דוקא הטיעה הנידונה - מביעה דעות מסוימות. השם מטעה ועל-כן אין להשתמש בו.

מ. וילנר: אינני יכול להטכיס לדברי חבר הכנסת שפירא, כי שם מפלגת פועלי ארץ-ישראל אינה מייצגת את כל פועלי ישראל, מותר לסייע להקרא "סיעת-השטאל", גם אם אינה מייצגת את כל סיעות השטאל. בדיוק באותה צורה גם השם מפא"י עלול להטעות. על-כן, אני מצייע לאשר את השם.

היו"ר ד. בר-רב-האי: לאחר שהושמעו דעות בעד ונגד אישור השם, אני מציע להחליט שהדיון נסתיים, ולדחות את ההצבעה לישיבה הבאה, וכל אחד יוכל לשקול מחדש את דעתו בענין זה.

הישיבה נועלה בשעה 11.00